

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การนำบทบัญญัติในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม
พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการโดยอนุโลม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๒๑๑๕/๔๖๗๑ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๙ เนื่องจากมีประเด็นข้อกฎหมายในการตีความตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งบัญญัติว่าให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดโดยอนุโลม จึงขอหารือประเด็นข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๒) ที่ว่าต้อง “มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์” นั้น เมื่อบทบัญญัติมาตรา ๒๓ให้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงมีประเด็นหารือว่าให้หมายความรวมถึง นำมาบังคับใช้กับ “คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด” ทุกท่านหรือไม่ หรือมีเจตนารมณ์เฉพาะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น และมีข้อยกเว้นในการตีความอย่างไรหรือไม่เนื่องจากอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ตามคำสั่งคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม ที่ ๑ - ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่มาจากการคัดเลือกหรือมอบหมายของผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนยุติธรรมและยุติธรรมจังหวัดเพื่อทำหน้าที่เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการต้องนำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับตามที่มาตรา ๒๓ บัญญัติไว้หรือไม่

ประเด็นที่สอง คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมได้มีคำสั่งคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมที่ ๑ - ๔/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด เมื่อมาตรา ๒๓ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการของกฎหมาย มีความประสงค์จะให้ใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดทั้งคณะโดยอนุโลมหรือไม่ อย่างไร และมีข้อยกเว้นในการตีความอย่างไรหรือไม่

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกองทุนยุติธรรม จึงขอหารือประเด็นข้อกฎหมายตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อความชัดเจนในการตีความให้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และกองทุนยุติธรรมจะได้ถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม โดยมีผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นสมควรรวมการพิจารณาในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองเป็นประเด็นเดียวกันว่า มาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีเจตนารมณ์ที่จะใช้บังคับกับคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการ ให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดทั้งคณะ หรือมีเจตนารมณ์ที่จะใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) มีความเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัด ตามคำสั่งของคณะกรรมการ กองทุนยุติธรรมดังกล่าว อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรมฯ ที่บัญญัติ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔^๒ มาตรา ๑๕^๓ มาตรา ๑๖^๔ และมาตรา ๑๗^๕ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติ

มาตรา ๒๓ ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุม ของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดโดยอนุโลม

^๑ มาตรา ๑๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการหรือถูกพักงาน หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไว้ก่อน
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัย
- (๘) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๙) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย ผิดปกติ

^๒ มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

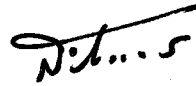
^๓ มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔
- (๔) รัฐมนตรีให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่

^๔ มาตรา ๑๗ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่ และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่ตั้งตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ ของผู้ซึ่งตนแทน

และลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดโดยอนุโลม ซึ่งการนำมาตราต่าง ๆ ดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลมหมายถึงการนำมาใช้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติเฉพาะและวัตถุประสงค์ของเรื่องนั้น เมื่อมาตรา ๑๔^๖ มาตรา ๑๕^๗ มาตรา ๑๖^๘ และมาตรา ๑๗^๙ บัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ใช้กับกรรมการกองทุนยุติธรรมในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น และมาตรา ๒๓^{๑๐} บัญญัติให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดโดยอนุโลม จึงต้องนำเรื่องดังกล่าวมาใช้บังคับเฉพาะกับอนุกรรมการในคณะกรรมการทั้งสองซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น ไม่อาจนำมาอนุโลมใช้บังคับกับอนุกรรมการอื่นซึ่งมิใช่อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้

ส่วนที่มาตรา ๒๓ บัญญัติให้นำมาตรา ๑๙^{๑๑} เกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการกองทุนยุติธรรม มาใช้บังคับกับคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือและคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือประจำจังหวัดโดยอนุโลม ก็ต้องนำมาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการทั้งคณะมิได้จำกัดเฉพาะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเท่านั้น

(นายดิศทัต โตตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๕๙

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๙โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๐}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^{๑๑}มาตรา ๑๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด